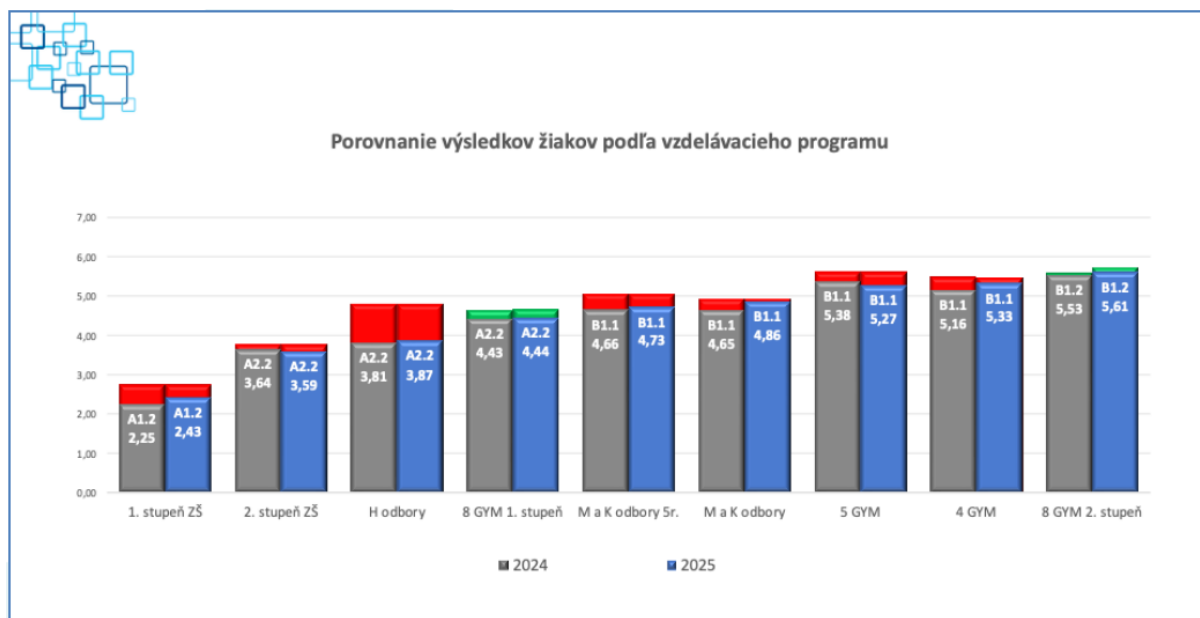

Čo naznačujú dáta z diagnostiky FinQ o systémovom myslení žiakov

FinQ už piaty rok meria úroveň kompetencií žiakov, ktoré sú potrebné na realizovanie správnych finančných rozhodnutí. V roku 2025 sa diagnostiky (testovania) zúčastnilo 42 508 žiakov základných a stredných škôl. V porovnaní s rokom 2024 išlo o 48,5%-ný nárast testovaných žiakov.

Odborný partner FinQ Centra EDUAWEN EUROPE vytvoril databázu opisov poznávania a sociálnej interakcie (DaCoSiDe) a odstupňoval ich na škále A1.1 až C2. Na jej princípe je realizované aj meranie v programe FinQ. Červené časti grafov znamenajú ako ďaleko sa žiaci nachádzajú od minimálnej úrovne, ktorú by na konci daného stupňa vzdelávania mali dosahovať. Zelená farba znamená, že tento kvalitatívny cieľ už prekročili a o koľko.

Tendencie vývoja v rôznych stupňoch vzdelávania (2024 – 2025)¹

Zdroj: EDUAWEN EUROPE, 2026

¹ V primárnom vzdelávaní (prvý stupeň ZŠ) sme v roku 2025 zaznamenali zlepšenie smerom ku kvalitatívnemu cieľu. Trend naznačuje, že najvyššiu pridanú hodnotu má program FinQ na 1. stupni základných škôl v oblasti práce s pojmami a porozumenia situácii, čo vytvára priaznivý základ pre 2. stupeň.

Na 2. stupni ZŠ sa v porovnaní s rokom 2024 ukazuje mierne (zanedbateľné) zhoršenie (0,05 bodu). Keďže na tomto stupni vzdelávania sa už zvyšujú nároky na žiakov, môže to odhaľovať slabé miesta nielen v znalostiach, ale najmä v procesoch myslenia a rozhodovania.

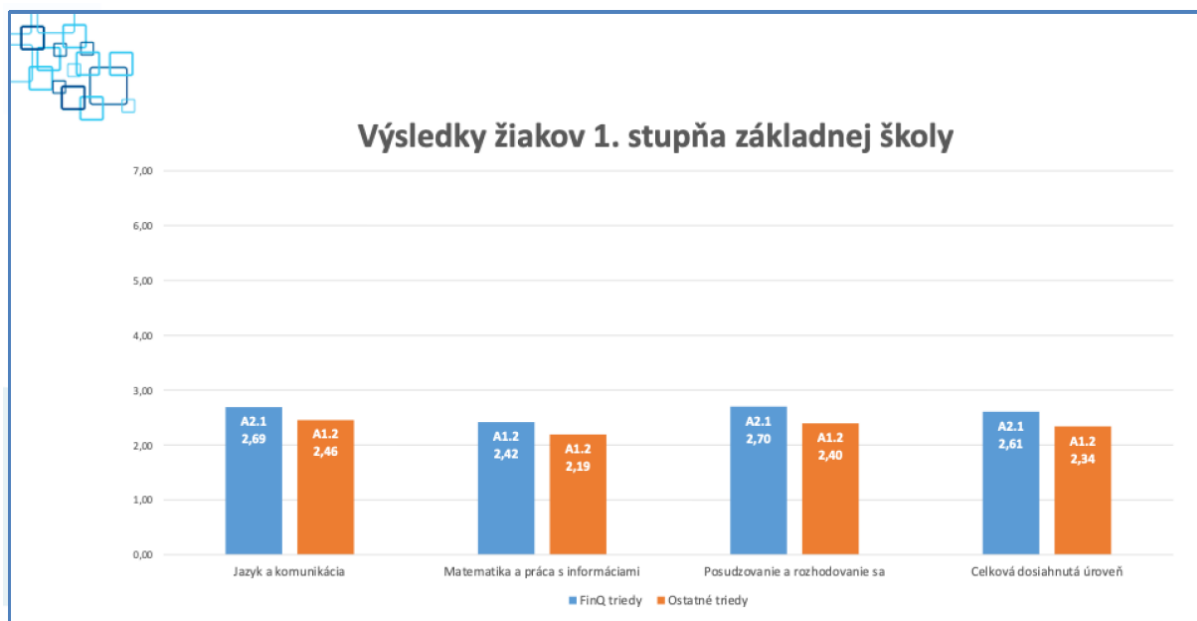
Gymnázia (8-ročné, 4-ročné, 5-ročné) vykazujú oproti roku 2024 stabilný až mierne zlepšujúci sa vývoj. Z hľadiska implementácie to podporuje tézu, že pri žiakoch so silnejšími všeobecnými študijnými predpokladmi program FinQ posilňuje najmä schopnosť pracovať s viacerými informáciami naraz, vyhodnocovať alternatívy a zdôvodňovať rozhodnutia.

V stredných odborných školách, hlavne v M a K odboroch je medzi rokmi 2024 a 2025 viditeľná stabilizácia s posunom o 0,21 bodu.

Na prvom stupni ZŠ FinQ pomáha deťom napredovať

V každej škole, ktorá vstúpila do programu FinQ sa testujú kompetencie žiakov v triedach, ktoré už používajú program aj v triedach, ktoré ho ešte nezaviedli.

Výsledky žiakov 1. stupňa za jednotlivé subtesty a celková dosiahnutá úroveň²

Zdroj: EDUAWEN EUROPE, 2026

Výsledky z merania v roku 2025 za 1. stupeň základnej školy ukazujú, že vo FinQ triedach, teda triedach, kde školy realizovali program FinQ a vo výučbe rôznych predmetov pracovali s pracovnými listami FinQ, dosahovali žiaci tretích a štvrtých ročníkov lepšie výsledky, ako žiaci, ktorí zatiaľ s programom nepracovali.

Žiaci dosahujú celkovú úroveň mierne pokročilého začiatočníka (úroveň A2.1) – vedia identifikovať základné prvky finančných situácií, pričom pri riešení úloh využívajú vlastné pozorovania a začínajú rozpoznávať chyby v postupoch. Najväčší rozdiel je viditeľný v oblasti posudzovania a rozhodovania sa. Žiaci vykazujú vyššiu úroveň práce s finančnými pojmami, lepšie porozumenie situáciám z reálneho života a schopnosť zdôvodniť svoje rozhodnutia.

Napríklad žiak 3. alebo 4. ročníka už dokáže posúdiť jednoduchú nákupnú situáciu – ak má na výber medzi dvoma výrobkami, vie porovnať ich cenu a vybrať lacnejší. Zároveň si všimne, že niektoré ponuky nemusia byť výhodné, napríklad ak je výrobok v akcii, ale balenie je menšie. Svoje

² Na základnej škole sa vo FinQ merajú kompetencie žiakov od 3. ročníka. V programe FinQ sú v každej úrovni hodnotené kompetencie žiakov v troch subtestoch:

1. Jazyk a komunikácia – kompetencia Čítanie s porozumením

2. Matematika a práca s informáciami – kompetencie Korektné argumentovanie a Abstrahovanie/Modelovanie

3. Posudzovanie a rozhodovanie sa – kompetencie Overovanie hypotéz, Testovanie možností a revidovanie konania a Posúdenie a výber alternatív konania

rozhodnutie vie aj jednoducho zdôvodniť. Ak sa však situácia skomplikuje – napríklad má zohľadniť viac faktorov naraz (cenu, množstvo a zľavu), často sa spolieha skôr na prvý dojem alebo čiastkové informácie a nedokáže všetky aspekty prepojiť do jedného rozhodnutia.

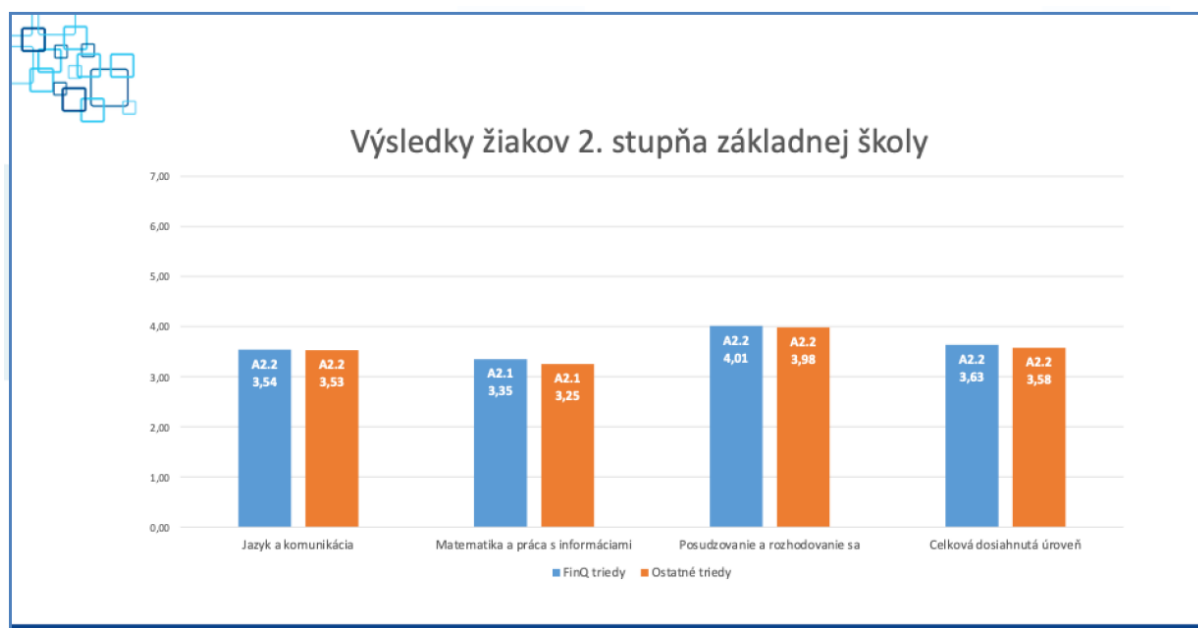
Výsledky FinQ tried však naznačujú, že cieľavedomé vzdelávanie s dôrazom na modelovanie uvažovania a časté prepájanie poznatkov, vedie k rozvoju finančnej gramotnosti nad rámec bežného očakávania. Zároveň ide o stupeň vzdelávania, kde sa začala postupne realizovať kurikulárna reforma.

Na druhom stupni musíme rozvíjať kompetencie žiakov komplexne

V porovnaní výsledkov FinQ tried 1. a 2. stupňa ZŠ vidíme, že väčšie rozdiely sú badateľné na prvom stupni základných škôl. Na druhom stupni rozdiel medzi FinQ triedami a ostatnými triedami nie je dramatický.

FinQ triedy dosahujú dlhodobo mierne lepšie výsledky, držia úroveň a postupne zvyšujú kvalitu myslenia. Finančná gramotnosť si vyžaduje rozvoj viacerých kompetencií, je to komplexná zručnosť. Dáta v grafe nižšie nám ukazujú, že zmena vzdelávania nemôže byť jednorazový projekt a zavedenie jedného programu na škole môže pomôcť, ale nedokáže úplne pretvoriť systém. Pripraviť žiakov na výzvy meniaceho sa sveta, si vyžaduje systematickú premenu spôsobu vzdelávania, ktorý bude podporovať komplexný rozvoj zručnosti žiakov.

Výsledky žiakov 2. stupňa za jednotlivé subtesty a celková dosiahnutá úroveň

Zdroj: EDUAWEN EUROPE, 2026

Keď sa pozrieme na výsledky žiakov končiacich základnú školu, vidíme, že dosahujú v priemere úroveň A2.2. Ide o úroveň pokročilých začiatočníkov, ktorí dokážu využívať poznatky o finančných produktoch a službách v zložitejších finančných situáciách. Pri komplexnejších situáciách však potrebujú títo žiaci pomoc učiteľa. Úroveň A2.2 zodpovedá v meraniach OECD úrovni 4 - úroveň opisu a jednoduchej reprodukcie. Samostatný používateľ je až úroveň B1.1. Kým ju žiak nedosiahne, je nesamostatný v oblasti myslenia a v mnohých situáciách potrebuje

pomoc učiteľa. Žiaci na druhom stupni ZŠ sú v priemere nesamostatní, nedokážu sa samostatne učiť a v prípade, ak nemajú pomoc, napr. rodičov, v škole zlyhávajú.

Žiaci na konci základnej školy vedia pochopiť, že úrok je odmena za požičanie peňazí. Rovnako vedia vypočítať, že ak majú na účte 1000 € a banka im dáva úrok 1 % ročne, po roku sporenia majú 1010 eur. Problém spravidla nastáva vo chvíli, keď majú spojiť tieto informácie s poklesom hodnoty peňazí, napríklad ak majú posúdiť, či sa pri 3% náraste cien zvýšila alebo znížila kúpna sila peňazí. Žiaci rozumejú základným finančným pojmom, ale majú problém aplikovať ich v situáciách, kde treba zohľadniť viac faktorov (napr. úrok a infláciu) a vyhodnotiť reálny dopad na ich financie.